

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی

برنامه

مقطع کارشناسی

مجموعه آموزشی

زبان و ادبیات انگلیسی

فهرست مطالب

فصل ۱) اصول حاکم بر تدوین برنامه

۱-۱. برخورد علمی با برنامه‌ریزی درسی با تأکید بر مدیریت پویا

۲-۱. تأکید بر محتوای اصلی برنامه

۳-۱. کارآمدی و خود-تنظیمی آموزشی

۴-۱. تأکید بر اهمیت پژوهش

فصل ۲) تعاریف واژگان و ساختار برنامه

۱-۲. برخی از پیامدهای اصول حاکم

۲-۲. تعاریف واژگان

۳-۲. ساختار برنامه

فصل ۳) برنامه مقطع کارشناسی زبان و ادبیات انگلیسی

۱-۳. جدول ۱: دروس عمومی

۲-۳. جدول ۲: دروس اصلی

۳-۳. جدول ۳: دروس تخصصی

فصل ۴) سرفصل دروس

۴-۱. سرفصل دروس اصلی رشته «زبان و ادبیات انگلیسی»

۴-۲. سرفصل دروس تخصصی رشته «زبان و ادبیات انگلیسی»

فصل ۵) جدول سایر پیشنهادها برای اجرای مناسب تر برنامه

فصل ۱

اصول حاکم بر تدوین برنامه

برنامه حاضر بر مبنای «اصول حاکم بر تدوین برنامه‌های درسی دانشگاهی» مصوب جلسه شماره ۲-۶۹۶ مورخ ۸۷/۸/۱۱ شورای برنامه‌ریزی (آموزش عالی) تنظیم شده است. در همین راستا، این فصل با تأکید بر برخی از این اصول و پیامدهای آنها، برخی ویژگی‌های اصلی برنامه را مورد توجه قرار خواهد داد.

۱-۱. برخورد علمی با برنامه‌ریزی درسی با تأکید بر مدیریت پویا

۱-۱-۱. در تنظیم و تدوین برنامه تلاش شده است تا همه اجزاء برنامه، اعم از ساختار یا محتوا، بر پایه دلایل و نتایج حاصل از اصول حاکم تعیین شوند. به همین دلیل، طراحی برنامه بر مبنای یک فرایند منطقی صورت گرفته و در نهایت، اهداف هر بخش از برنامه دقیقاً بیان شده و سپس براساس آن تکمیل شده است.

۱-۱-۲. در تدوین برنامه، اصول مدیریت پویا و استفاده از «خود-تنظیمی» مورد تأکید قرار گرفته و از تکیه بر پیش‌فرض‌های ساختاری یا مدیریتی در باب تضمین کیفیت تا حد امکان پرهیز شده است. در این دیدگاه، تضمین حداقل‌های آموزشی در چارچوب مصوب برنامه و از طریق وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صورت گرفته است و تضمین بقیه استانداردها با تنظیمات و اجرای بقیه برنامه بر عهده مجری خواهد بود.

۱-۲. تأکید بر محتوای اصلی برنامه

ضمن تأکید بر انعطاف‌پذیری، حداقل‌های آموزشی به‌عنوان محتوای اصلی برنامه در قالب دروس الزامی و انتخابی در آن گنجانده شده‌اند. در این راستا، هسته برنامه، محتوای اصلی و تخصصی هر رشته را تضمین می‌کند و دروس مشترک پایه نیز برای تضمین معلومات عمومی و جامعیت علمی برنامه در یک پایه خاص طراحی شده‌اند.

۱-۳. کارآمدی و خود-تنظیمی آموزشی

۱-۳-۱. عدم همگونی دانشجویان پذیرفته شده در دانشگاه‌ها، به‌ویژه در رشته‌های علوم و نیز تنوع انگیزه‌ها، علایق و استعدادها، این گونه دانشجویان در نظر گرفته شده است (مخصوصاً در شرایط فعلی که پذیرش به‌صورت متمرکز از طریق کنکور سراسری انجام می‌شود).

۱-۳-۲. آینده شغلی و به‌ویژه محدودیت‌های موجود در بازار کار و تغییرات موجود در این زمینه با توجه به توانایی‌های متفاوت دانشجویان پذیرفته شده، در نظر گرفته شده است.

۳-۳-۱. توانایی‌های مختلف دانشگاه‌ها در زیرشاخه‌های مختلف رشته‌های مورد نظر و همچنین مزیت‌های بومی و تنوع کادر هیئت علمی آموزشی و پژوهشی، در نظر گرفته شده است.

۴-۳-۱. عدم امکان بازنگری مستمر و متمرکز در کشور مورد توجه بوده و عامل‌های متضمن «خود-تنظیمی» برنامه با پس‌خورد منفی در جهت اعمال عوامل لازم برای بازنگری در دروس و استاندارد آن‌ها، تأمین هیئت علمی در رشته‌های مورد نظر جامعه و بازار کار و نظایر آن در نظر گرفته شده است.

۵-۳-۱. تنوع علایق و همچنین ایجاد محمل مناسب برای ادامه تحصیل در رشته‌های «بین‌رشته‌ای» (interdisciplinary) با تأکید بر عدم لزوم تصویب برنامه‌های متعدد در نظر گرفته شده است.

۴-۱. تأکید بر اهمیت پژوهش

ضمن تأکید بر لزوم ارائه مناسب برنامه با استانداردهای مورد نظر؛

۱-۴-۱. استفاده بهینه از وقت استادان و عدم تشویق به ایجاد دروس تکراری در نظر گرفته شده است. امکان ارائه دروس متنوع و تخصصی با تأکید بر لزوم ایجاد زمان لازم برای استادان برای به‌روز ماندن و پرداختن به پژوهش در نظر گرفته شده است.

۲-۴-۱. تضمین تشکیل آسان و بدون مشکل کلاس‌ها و عدم تشویق به ارائه مکرر یا موازی کلاس‌ها در نظر گرفته شده است.

۳-۴-۱. تشکیل کلاس‌ها با تنوع دانشجویی (در حد امکان) برای آشنایی بیشتر دانشجویان با رشته‌های مجاور و مشابه و اغناء بیشتر کلاس‌ها و تمرکززدایی علمی در نظر گرفته شده است.

فصل ۲

تعاریف واژگان و ساختار برنامه

در این فصل ابتدا به بررسی پیامدهای اصول مطرح شده در فصل ۱ خواهیم پرداخت و سپس ساختار کلی برنامه را بر مبنای موارد مذکور ارائه خواهیم کرد.

۱-۲. برخی از پیامدهای اصول حاکم

برخی پیامدهای این اصول عبارتند از:

۱-۱-۲. چارچوب برنامه باید دارای یک ساختار کلی از پیش تعیین شده باشد که در آن فقط حداقل‌های لازم تثبیت شوند و تعیین دیگر جزئیات باید بر عهده مجری گذاشته شود.

۲-۱-۲. برنامه باید دارای یک ساختار بلوک-بلوک با روند سلسله مراتبی «کلی به جزئی» باشد، به این معنا که دروس بالاتر میان رشته‌های متعدد مشترک باشند و دروس خاص‌تر نیز به تدریج با نزول در سلسله مراتب مطرح شوند.

۳-۱-۲. هر بلوک از برنامه باید با اهداف مشخص تنظیم یابد و بر مبنای این اهداف سیاست‌گذاری و تکمیل شود (چه از لحاظ تعداد واحد و چه از لحاظ محتوای دروس).

۴-۱-۲. دروس اجباری در برنامه باید فقط در حد ضرورت و فقط برای تضمین حداقل‌های آموزشی در نظر گرفته شوند و دیگر دروس نیز باید در یک قالب انعطاف‌پذیر با اهداف مشخص ارائه شوند.

۵-۱-۲. برنامه باید شامل یک «هسته» مشخص باشد که تضمین‌کننده حداقل‌های لازم در هر رشته است.

۶-۱-۲. برنامه باید دارای یک بخش با حجم مناسبی مرتبط با دروس اختیاری/کهاد باشد.

۲-۲. تعاریف واژگان

اکنون به تعریف واژگانی می‌پردازیم که در این برنامه به کار رفته‌اند.

۱-۲-۲. برنامه

به برنامه ارائه شده در این مجموعه و جزئیات محتوا و مقررات مربوطه اشاره دارد، که در سطح وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای اجرا در کلیه دانشگاه‌ها مصوب می‌شود (این مفهوم با برنامه درسی که نهایتاً در هر یک از دانشگاه‌ها اجرا خواهد شد متفاوت است).

۲-۲-۲. مجموعه آموزشی

مجموعه‌ای از رشته‌های مختلف است که دارای جنبه‌های مشترک علمی-آموزشی هستند و اساساً در برنامه درسی آنها وجود دروس مشترک امکان‌پذیر است.

۲-۲-۳. ضوابط «در اختیار دانشگاه»

ضوابطی در برنامه درسی هستند که توسط مرجع ذیصلاح در دانشگاه تثبیت می‌شود و پس از آن، رعایت آنها در زیر مجموعه‌های مربوطه (نظیر دانشکده-گروه-دانشجو) الزامی است. اختیار تعیین این ضوابط می‌تواند به زیر مجموعه‌های مربوطه با رعایت سلسله مراتب تفویض شود، مگر عبارت «فقط در اختیار دانشگاه» به کار رفته باشد (مثال: معافیت دروس و...).

۲-۲-۴. ضوابط «در اختیار دانشکده»

مشابه ۲-۲-۳ است اما در باب «دانشکده» تعریف می‌شود.

۲-۲-۵. ضوابط «در اختیار گروه»

مشابه ۲-۲-۳ است اما در باب «گروه» تعریف می‌شود. چنانچه در دانشکده‌ای گروه وجود نداشته باشد، تصمیم‌گیری درباره اختیارات مربوطه به عهده دانشکده خواهد بود.

۲-۲-۶. ضوابط «در اختیار دانشجو»

ضوابطی در برنامه درسی هستند که اساساً در چارچوب سایر مقررات بدون محدودیت ویژه و در اختیار دانشجو هستند (هدایت استاد راهنما از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است).

۲-۲-۷. درس «الزامی»

درسی است که با سرفصل معین در برنامه مشخص شده و اخذ آن با رعایت سایر مقررات برنامه توسط دانشجو الزامی است.

۲-۲-۸. درس «انتخابی»

درسی است که اخذ آن با رعایت سایر مقررات برنامه از بین جدولی از دروس که چارچوب آن توسط برنامه مشخص شده است، الزامی است.

۲-۲-۹. درس «اختیاری»

درسی است که اخذ آن با رعایت سایر مقررات «در اختیار دانشجو» است.

۲-۲-۱۰. درس «پیش نیاز»

درسی است که اخذ و قبولی در آن قبل از درس دیگری الزامی باشد.

۲-۲-۱۱. درس «هم نیاز»

درسی است که اخذ آن هم زمان با درسی دیگر یا قبل از آن صورت می پذیرد.

۲-۲-۱۲. درس «پایه»

درسی است که در برنامه به دلیل آماده نمودن دانشجو برای گذراندن دروس اصلی و تخصصی رشته و یا به علت افزایش اطلاعات و تقویت بنیه علمی و عملی او و همچنین درک بهتر سایر دروس ارائه می شود.

۲-۲-۱۳. «گروه»

کوچک ترین واحد آموزشی است که برنامه را در یک رشته اجرا خواهد کرد. چنانچه در ساختار دانشگاه «گروه» موجود نباشد، کلیه وظایف و اختیارات به دانشکده منتقل می شود.

۲-۳. ساختار برنامه

-	دروس عمومی	۲۷ واحد
-	دروس اصلی	۷۶ واحد
-	دروس تخصصی	۵۱ واحد

- اهداف هر یک از بخش های برنامه به شرح زیر است:

۲-۳-۱. دروس عمومی (جدول شماره ۱)

این دروس در چارچوب آئین نامه های مصوب وزارت علوم تحقیقات و فناوری تعیین می شوند.

۲-۳-۲. دروس اصلی (جداول شماره های ۲)

دروس این مجموعه به ۷۶ واحد درسی تقسیم می شود.

۲-۳-۳. دروس تخصصی (جدول شماره ۳)

دروس این مجموعه به ۵۱ واحد درسی تقسیم می شود.

فصل ۳

برنامه مقطع کارشناسی زبان و ادبیات انگلیسی

۳-۱. جدول ۱: دروس عمومی

ردیف	نام درس	واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱	اخلاق و تربیت اسلامی (۱ و ۲)	۳	۵۱		۵۱
۲	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن از قرن سیزدهم	۲	۳۴		۳۴
۳	تاریخ اسلام	۲	۳۴		۳۴
۴	تربیت بدنی (۱)	۱		۳۴	۳۴
۵	تربیت بدنی (۲) (عملی)	۱		۳۴	۳۴
۶	زبان خارجی (۱) (نظری و عملی)	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۷	زبان خارجی (۲) (عملی و نظری)	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۸	زیست‌شناسی	۲	۳۴		۳۴
۹	فارسی (۱)	۲	۳۴		۳۴
۱۰	فارسی (۲)	۲	۳۴		۳۴
۱۱	متون اسلامی (آیات و احادیث)	۴	۶۸		۶۸
۱۲	معارف اسلامی (۱)	۲	۳۴		۳۴
۱۳	معارف اسلامی (۲)	۲	۳۴		۳۴
جمع			۳۹۱	۱۳۶	۵۲۷

- دروس ردیف‌های ۲ و ۱۱ و ۸ هر یک دارای ارزش ۲ واحد هستند و دو درس از این سه درس باید توسط دانشجو انتخاب و گذرانده شود.

توجه: در دوره کارشناسی زبان و ادبیات انگلیسی دروس زبان خارجی ۱ و ۲ (ردیف‌های ۶ و ۷) دارای محتوای تخصصی‌اند و به جای آن‌ها دروس نمونه‌های نشر ساده (ردیف ۲۰ در جدول ۲) و خواندن متون مطبوعاتی (ردیف ۸ در جدول ۲) ارائه می‌شود.

برنامه مقطع کارشناسی؛ مجموعه آموزشی زبان و ادبیات انگلیسی

۲-۳. جدول ۲: دروس اصلی

ردیف	نام درس	واحد	ساعت			پیش نیاز با زمان ارائه درس
			نظری	عملی	جمع	
۱	آزمون سازی زبان	۲	۳۴		۳۴	روش تدریس زبان خارجی
۲	آوا شناسی انگلیسی	۲	۳۴		۳۴	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۳	اصول و روش تحقیق ۱ و ۲	۴	۶۸		۶۸	کلیات زبان شناسی ۱ و ۲ (به زبان انگلیسی) - درآمدی بر ادبیات (۱ و ۲)
۴	اصول و روش ترجمه	۲	۳۴		۳۴	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - فنون یادگیری زبان
۵	بررسی آثار ترجمه شده اسلامی (۱)	۲	۳۴		۳۴	ترجمه متون ساده - کاربرد اصطلاحات و تعبیرات زبان در ترجمه
۶	بیان شفاهی داستان ۱ و ۲	۴	۶۸		۶۸	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۷	ترجمه متون ساده	۲	۳۴		۳۴	اصول و روش ترجمه
۸	خواندن متون مطبوعاتی	۲	۳۴		۳۴	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - -
۹	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳)	۱۲	۲۰۴		۲۰۴	- -
۱۰	درآمدی بر ادبیات (۱ و ۲)	۴	۶۸		۶۸	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۱۱	دستور و نگارش (۱ و ۲)	۸	۱۳۶		۱۳۶	- -
۱۲	روش تدریس زبان خارجی	۴	۶۸		۶۸	کلیات زبان شناسی ۱ و ۲ (به زبان انگلیسی)
۱۳	فنون یادگیری زبان	۲	۳۴		۳۴	- -
۱۴	گفت و شنود (۱ و ۲)	۸	۱۳۶		۲۳۶	- -
۱۵	مقاله نویسی	۲	۳۴		۳۴	نگارش پیشرفته
۱۶	مکالمه موضوعی	۲	۳۴		۳۴	گفت و شنود (۱ و ۲)
۱۷	نامه نگاری	۲	۳۴		۳۴	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۱۸	نگارش پیشرفته	۲	۳۴		۳۴	دستور و نگارش (۱ و ۲)
۱۹	نمونه های شعر ساده (انگلیسی)	۲	۳۴		۳۴	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳)
۲۰	نمونه های نثر ساده (انگلیسی)	۲	۳۴		۳۴	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۲۱	کاربرد اصطلاحات و تعبیرات زبان در ترجمه	۲	۳۴		۳۴	اصول و روش ترجمه
۲۲	کلیات زبان شناسی ۱ و ۲ (به زبان انگلیسی)	۴	۶۸		۶۸	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲)
جمع		۷۶	۱۲۹۲	-	۱۲۹۲	

۳-۳. جدول ۳: دروس تخصصی

ردیف	نام درس	واحد	ساعت			پیش نیاز با زمان ارائه درس
			نظری	عملی	جمع	
۱	اساطیر یونان و رم	۲	۳۴		۳۴	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۲	بررسی آثار ترجمه شده اسلامی (۲)	۲	۳۴		۳۴	بررسی آثار ترجمه شده اسلامی (۱)
۳	ترجمه ادبی (۱ و ۲)	۴	۶۸		۶۸	ترجمه متون ساده - کاربرد اصطلاحات و تعبیرات زبان در ترجمه
۴	داستان کوتاه	۲	۳۴		۳۴	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۵	رمان ۱ و ۲	۴	۶۸		۶۸	درآمدی بر ادبیات (۱ و ۲)
۶	زبان دوم (۱ و ۲ و ۳)	۹	۱۵۳		۱۵۳	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۷	سیری در تاریخ ادبیات انگلیسی (۱ و ۲)	۸	۱۳۶		۱۳۶	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۸	سیری در تاریخ ادبیات انگلیسی (۳)	۲	۳۴		۳۴	سیری در تاریخ ادبیات انگلیسی (۱ و ۲)
۹	شعر انگلیسی	۲	۳۴		۳۴	درآمدی بر ادبیات (۱ و ۲) - نمونه های شعر ساده (انگلیسی)
۱۰	فنون و صنعت ادبی	۲	۳۴		۳۴	خواندن و درک مفاهیم (۱ و ۲ و ۳) - دستور و نگارش (۱ و ۲) - گفت و شنود (۱ و ۲)
۱۱	متون برگزیده نثر ادبی	۲	۳۴		۳۴	درآمدی بر ادبیات (۱ و ۲)
۱۲	مکتب های ادبی (۱ و ۲)	۴	۶۸		۶۸	درآمدی بر ادبیات (۱ و ۲) - سیری در تاریخ ادبیات انگلیسی (۳)
۱۳	نقد ادبی ۱ و ۲	۴	۶۸		۶۸	درآمدی بر ادبیات (۱ و ۲) - فنون و صنعت ادبی
۱۴	نمایشنامه (۱ و ۲)	۴	۶۸		۶۸	درآمدی بر ادبیات (۱ و ۲)
جمع			۸۶۷	-	۸۶۷	